

VERIORA VALLA VAATLEJA

NR 4 (36) DETSEMBER 2015

VERIORA VALLA LEHT

*Päkapikud piiluvad
laste tuppa hiilivad.
Maiustusi toovad nad
lapsed rõõmust kilkavad.*

Elena Talimäe
5. klass

*Laste sussid akna peal
komme täis on õige pea.*

Kevin Alvela
5. klass
Juhendaja õp Hiie Matto

*Jõuluvana ukse taga juba,
lastel ukse avamiseks luba.*

*Kõik nüüd julgelt salme loe-
vad,
varsti aga komme söövad.
Kasper Kallari, 8.kl*

*Hea laps olla tahan,
ei tee üldse paha.
Siis aknal sussi sees
mind kommikene ootab ees.*

1. klass
Juhendaja õp Aasa Liiv

*Päkapikud akna taga
nemad ööselgi ei maga.
Komme, mandariine toovad
lastel rõõmsa meele loovad.*

Marili Piirisild
5. klass

*Jõulud kätte jõudnud juba,
jõuluhõngu täis on tuba.*

*Ongi jõuluõhtu käes,
pidu saalis täies väes.*

*Päkapikk on juba teel
priske kommikott tal reel.*

*Kaugel jõulukellad kajavad,
lapsi need pöördesse ajavad.*

Päkapikuaeg

*Hommikul kui ärkasin,
aknas valgust märkasin.
Tean, päkapikk on see,
kes mulle rõõmu teeb.*

*Ajakell käib ikka ühte sammu
Ja tunde väsimatult meile lööb
Nii meeletuks teeb jõuluõhtu valgus,
Üks aastalõpp on jälle meie ees.*

Ilme Lipman

Austatud vallakodanik!

On mööduvast aastast kokkuvõtete tegemise ja uue aasta ettevõtmiste kavandamise aeg.

Sellest, millega aasta jooksul on vallavolikogu ja vallavalitsus tegelenud, oleme koos volikogu esimehega vallalehe vahendusel Teile ikka teada andnud. Iga inimese elus on nii keerulisi, kui ka lihtsamaid perioode, sama võin tõdeda ka valla aastale tagasi mõeldes.

Sellel aastal on vallas remonditud kohalikke teid, korrastatud rannaala ja puhastatud biotiigid, alustasime kooliaasta toetuse maksmist Viluste põhikooli lastele. Korraldatud on mitmeid üritusi, ka maakondlikke ja piirkonnaüleseid. Meie valla kollektiivid on käinud ka Eestist väljaspool meie vald ja riiki esindamas.

Kõikide valdade suurimaks probleemiks tänases Eestis on ilmselt see, et valdaelarvet on väga keeruline koostada. Ülesandeid kohaliku elu paremaks korraldamiseks tuleb järjest juurde, kuid raha nende lahendamiseks kipub väheks jääma. Elarve koostamisel peame oskama prognoosida tulumaksu laekumist, elanike arvu, töökohtade

olemasolu või nende kadumist, koolilaste arvu uueks kooliaastaks jne. Ühesõnaga- liiga vähe kindlaid arve.

Uuel aastal avanevad eeldatavasti uued Euroopa Liidu meetmed, mille kaudu on võimalik ka meie valla tegevustele toetust taotleda. Sellegi raha saamiseks on vaja palju eeltööd teha.

Meie naabervallad, taasiseseisvunud Eesti üks esimesi valdu, Laheda, pidas detsembri alguses oma 25. sünnipäeva. See üritus koos läheneva aastalõpuga pani ka mind eelnevatele Veriora valla aastatele tagasi mõtlema. Kaksikümmend viis aastat. Uus koolimaja, noortekeskus, külakeskus, rekonstrueeritud Leevi rahvamaja ja hooldekodu, uue ilme saanud külakeskused ja palju ühiseid ettevõtmisi, on need asjad, mis kohe alguses meenuvad.

Meie elukeskkond on väga palju paremaks muutunud. Vahel on tarvis sellele mõelda.

Soovin uueks aastaks kõigile uusi kordaminekuid!

Ilusaid ja rahulikke jõule!

Enel Liin
Veriora vallavanem

Veriora vallavolikogus

**Veriora vallavolikogu
29. septembri 2015
istungil:**

- ☐ muudeti Veriora valla arengukava aastateks 2015-2020;
- ☐ finantsspetsialist Kaja Pargas tegi kokkuvõtte Veriora valla 2015. aasta investeeringute kava täitmisest;
- 2015. aastal on investeeringuteks kasutatud eelarvevahendeid järgmiselt:
- 1. Külaplatside ehitamine/arendamine - 1 800 €
- 2. Veriora paisjärve puhketsooni ehitus - 47 952 €
- 3. Noortekeskuse sissesõidutee ja parkla rajamine - 2 000 €
- 4. Leevi raamatukogu kaasajastamine (projekt) - 2 940 €
- 5. Põhikooli arvuti tark- ja riistvara uuendamine - 4 248 €
- 6. Leevi hooldekodule inventari soetamine - 1 300 €
- 7. Teede hooldus ja remont - 29 001 €
- 8. Veriora järve veeväljalaske regulaatori paigaldamine - 6 877 €
- 9. Sotsiaal- ja munitsipaalkorterite remont - 900 €
- ☐ tuvastati Veriora vallas Soohara külas asuva hoone (ehitisregistri kood nr 110015627) eluruumi nr 5 peremehetus. Veriora vallavalitsusele tehti ülesandeks registreerida nimetatud ehitus riiklikus ehitisregistris valla varana.
- ☐ kinnitati Veriora vallavoli-

kogu tööplaani 2015. aasta IV kvartaliks.

Veriora vallavolikogu 29. oktoobri 2015 istungil:

- ☐ toimus Veriora valla jäätmekava aastateks 2016 - 2020 I lugemine;
- Veriora valla jäätmekava 2016-2020 on omavalitsuse jäätmekäitlust korraldav ja suunav dokument, mille eesmärk on määrata jäätmekäitluse arengusuunad, tegevused ja meetmed aastani 2020.
- Jäätmekava hõlmab jäätmajanduse olukorra kirjeldust ning ülevaadet jäätmemajandusega seotud probleemidest. Jäätmekava püstitab jäätmehoolduse eesmärgid aastateks 2016-2020 ja toob välja eesmärkide elluviimise tegevuskava ning investeeringuvajaduse jäätmemajanduse arendamiseks.
- ☐ toimus Veriora valla 2015. aasta I lisaeelarve I lugemine;

Veriora vallavolikogu 25. novembri 2015 istungil:

- ☐ kinnitati Veriora valla jäätmekava aastateks 2016 - 2020;
- ☐ kinnitati Veriora valla 2015. aasta I lisaeelarve, mille kogusumma on 54 835 eurot;
- TULUD:
- 1. Tasandusfondi vahendeid suurendati 626 €.
- 2. Toetusfondi vahendeid muudeti järgmiselt: õpetaja-

te tööjõu kulusid suurendati 3 432 euro võrra, sotsiaalteenuste osutamise toetust suurendati 1 238 euro võrra, vähendati kohalike teede hoiu toetust 375 euro võrra.

3. Tegevuskulude sihtfinantseerimiseks saadi toetust Siseministeeriumilt 5 000 eurot MTÜ Tegus Veriora projektoetuseks ja Põlva Maavalitsusest 7 958 eurot „Hajaasustuse programmi“ läbiviimiseks.

4. Põhivara sihtfinantseerimiseks saadi toetust Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusest 31 956 eurot projekti „Veriora paisjärve puhketsooni arendamine I etapp „ ja Kultuuriministeeriumilt 5 000 eurot projekti „Leevi rahvamaja II korruse saali projekteerimine“ elluviimiseks.

KULUD on I lisaeelarves vastavalt laekunud tulude sihtfinantseeringule.

- ☐ kinnitati 2016. aastaks Leevi Hooldekodu kohamaksuseks 525 eurot kuus (v.a. voodislaamavad hoolealused) ja voodislaamavate hoolealuste kohamaksuseks 565 eurot kuus, võrreldes käesoleva aastaga suureneb kohamaksumus 25 euro võrra;
- ☐ kehtestati arvates 1. jaanuarist 2016 maamaksumääraks Veriora vallas 2,5 protsenti maa maksustamishinnast aastast, v.a. põllumajandussaadus-

te tootmiseks kasutusel olev haritav maa ja looduslik rohuma. Põllumajandussaaduste tootmiseks kasutusel oleva haritava maa ja loodusliku rohumaa maamaksumääraks kehtestati 1,0 protsenti maa maksustamishinnast aastast. Maamaksumäärad jäid 2015. aasta tasemele.

☐ anti arvamus põllumajandus- ja metsamaad sisaldava kinnisasja omandamise loa taotluse kohta;

☐ otsustati määrata Veriora valla 2015.aasta preemiad järgmiselt:

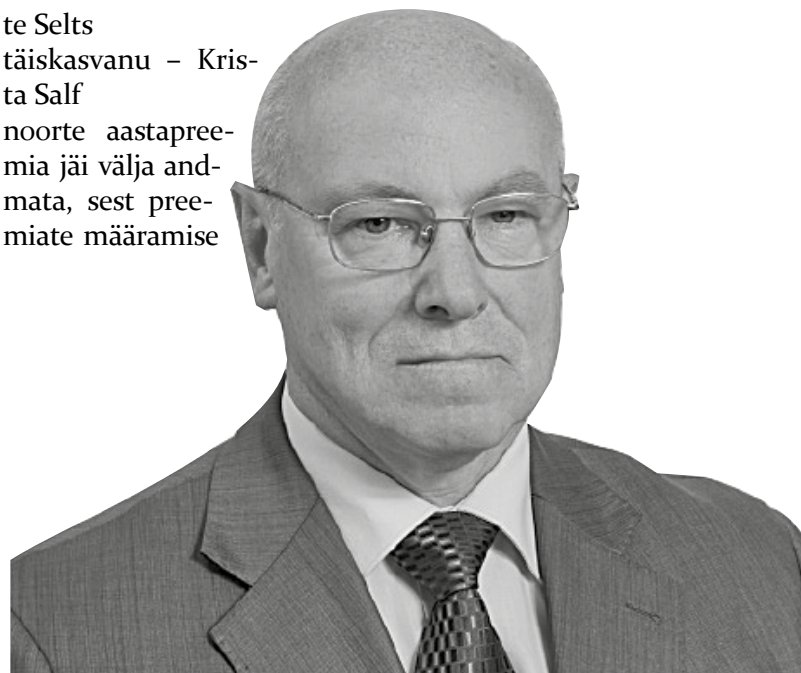
ettevõtja preemia - Muinasmaa talu haridus-, kultuuri- ja sportipreemiad: kollektiiv - Veriora Perenaiste Selts täiskasvanu - Krista Salf noorte aastapreemia jäi välja andmata, sest preemiate määramise

komisjonile ei esitatud ühtki kandidaati;

Veriora vallavolikogus vastu võetud otsused ja määrused on elanikele tutvumiseks Veriora vallas, Veriora ja Leevi raamatukogus, määrused avaldatakse Riigi Teataja elektroonses andmekogus. Määrused jõustuvad kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

Veriora vallavolikogu kõik õigusaktid ja istungite protokollid on avaldatud Veriora valla veebilehel (<http://www.veriora.ee>).

Rein Raadla
Veriora vallavolikogu esimees

Eesti kõige kõrgem puu kasvab Veriora vallas

Ühel viimasel novembrikuu sügispäeval viis uurijate rühm Veriora vallas endises Ootsipalu vahtkonnas läbi kõrgete puude kõrguse täppismõõtmise.

Siin kasvavat eriti kõrget ja võimsat kuuske märkasim paar aastat tagasi, kui kõrval asuval eraldusel valgustusraiet hindasin. See puu kasvab oru põhjas, kuid kaugemalt vaadatuna paistis olema sama kõrge või isegi veel kõrgem, kui mäeveerul kasvavad puud. Sellest puust natuke eemal oli maha murdunud peaaegu samavõimsas kuusk, mille pikkuseks mõõtsin 42 meetrit. Kasvav kuusk tundus olevat veelgi võimsam ja kõrgem. Teades, et senini on Eesti kõige kõrgem puu Järvelja kuusk, mille kõrguseks on mõõdetud 44,1 meetrit, tekkiski kahtlus, et siin võib olla tegemist uue rekordpuuga. Mõõtsime koos metsnik Are Orioniga puu kõrgust tavalise, metsniku kasutuses oleva kõrgusmõõtjaga, ja saime puu kõrguseks 45,7 meetrit. Kahjuks ei ole tavalised kõrgusmõõtjad kõrgete puude mõõtmisel eriti täpsed ning andmed pole seega ka usaldusväärsed, seetõttu oli vaja puu kõrgus üle mõõta täpsema mõõduriistadega. Pöördusingi 2014. aasta alguses Eesti Maaülikooli metsateadlase Ahto Kanguri poole palvega teha läbi kõrge kuuse täppismõõdistamine. Ahto Kangurit võib pidada Eesti üheks parimaks puude kõrguse mõõtmise asjatundjaks. Selle temaga on ta aastaid tegelnud ning kirjutanud erinevatest puude kõrguse mõõtmise seadmetest ja meetoditest ajakirja Eesti Metsa nr 2 põhjaliku artikli.

Kõrgeimate okaspuu kandidaatide täppismõõdistamine saigi teoks 20. novembril. Enne seda oli Ahto Kangur teinud veel eeltööd aero-LiDARi andmetega. Aero-LiDAR (LiDAR – Light Detection and Ranging) on kaugseire meetod, kus andmed on saadud lennukile kinnitatud laserskanneerimise seadmete mõõtmise tulemusel. Neid andmeid uurides sai Ahto Kangur kinnitust oletusele, et osutatud paigas on tõesti üks eriti kõrge puu, kuid samas kõrval võib olla ka veel teisi üle 45 meetri kõrguseid puid.

Ahto Kanguril oli appi võetud veel üks täppismõõdistamise spetsialist Harli Jürgenson, kes omakorda oli kaasa võtnud kaks üliõpilast. Harli Jürgenson on Eesti Maaülikooli geomaatika osakonna dotsent, kellel on kogemused ka metsapuude kõrguste mõõtmises. Nii Ahto Kanguril kui Harli Jürgensonil oli kaasas oma vägagi kaasaegne ja suurt mõõtmistäpsust võimaldav mõõduriist. Ahto Kanguril oli selleks kaldenurga anduriga laserkõrgusmõõtja ja TruPulse 360 R ja Harli Jürgensonil elektrontahhümeeter Trimble S6. Kogu kastidesse pakitud mõõtmistehnika oli niivõrd kogukas, et mahtus hädavaevu ära maasturi pakiruumi. Tartus liitus nendega veel Hendrik Relve, kes on juba pikka aega uurinud ja mõõtnud Eesti kõige kõrgemaid ja jämedamaid puid ning pidanud nende üle täpset arves-

tust. Seega suundus uusi Eesti kõrgeimate okaspuude kandidaate mõõtma tõsiselt võetav uurimisrühm.

Mõõdetav puu asub rohkem kui 100 meetri kaugusel Viluste-Lindora teest, kuid paistab hõredas metsas tee peale hästi ära. Ainult puu alaosa pole näha, sest see asub sügaval lohus. Nüüd algas aeganõudev kuuse täppismõõdistamine. Selleks tuli Ahto Kanguril ja Harli Jürgensonil leida mõõdetavatest puudest võimalikult kaugel kohati, kust paistaks selgesti ära nii puu latv, kui ka tüve alaosa. Sellistesse paikadesse tuli mõõduriist kolmjalale üles seada ja läbi teha täpne protseduur, mille käigus fikseeriti laserkiirega nii puu latv kui maapinna kõrgus puu all ja arvutada puu kõrgus. Kuuse mõõtmisel sobisid kummagi mõõtja erineva mõõtmisvahendiga saadud tulemused üllatavalt hästi. Ahto Kangur sai kuuse kõrguseks 48,58 meetrit ja Harli Jürgenson 48,59 meetrit. Mände mõõdeti kolm. Ühel neist saadi keskmiseks kõrguseks 41,7 meetrit, teisel 44, 4 meetrit. Kolmanda, kõige kõrgema männi puhul läksid kummagi mõõtmise tulemused teataval määral lahku. Ahto Kanguri mõõduriist näitas kõrguseks 47,48 meetrit, Harli Jürgensoni oma 46,6 meetrit. Ahto Kanguri arvates tekkis tema mõõteriistaga mõõdetud puu kõrguse erinevus sellest, et õhtu saabudes oli mõõtmine tehtud halva nähtavuse tingimustes (seadme ebapiisav valgustus). Kuid elektrontahhümeetriga mõõdetud puu kõrgus on lõplik. Seega saab väita, et uue rekordmänni kõrguseks võib pakkuda vähemalt 46,6 meetrit. Rohkem puid mõõta ei jõutud, sest lühike sügispäev hakkas juba pimedaks kiskuma.

Seega on leitud Eesti uued kuuse- ja männirekordpuud. Nagu eelpool juba kirjutatud, oli seni teadaolev kõrgeim kuusk Järveljal ning tema kõrguseks oli 2013. aastal elektrontahhümeetriga saadud 44,1 meetrit. Ka kuus aastat varem oli saadud sama tulemus (Hendrik Relve andmed). Praegu leitud kuuse kõrgusmõõt (48,6 m) ületas Järvelja kuuse oma tervelt 4,5 meetri võrra! Ka teadaolev männi kõrgusrekord on Järveljal. Sealne Riipalu männi nime all tuntud puu kõrguseks oli 2013. aastal elektrontahhümeetriga mõõdetud 42,4 meetrit (Hendrik Relve). Siinse kõrgeima männi mõõt (46,6 m) ületas Riipalu oma vähemalt 4 meetri võrra.

Leiti, et mõõtmistöid tuleks siin veel edaspidigi kindlasti jätkata. On üsna tõenäoline, et siinses puistus leidub veel teisigi tähelepanuväärse kõrgusega okaspuu eksemplare. Kuidas aga uut Eesti kõrgemate okaspuude asupaika võiks nimetada? Kuivõrd see piirkond oli varem tuntud Ootsipalu vahtkonna nime all ning kõrged männid ja kuused paiknevad siin üsna lähestikku orus ja oru nõlvadel, siis arvas Hendrik Relve, et see koht võiks hakata kandma nime - Ootsipalu hiiglaste org.

Hendrik Relve väitis, et senini on üldse kõige kõrgemaks puuks mõõdetud 1967.aastal. Järveljal kasvanud kuusk. Puu kõrguseks saadi siis tolleaegsete kõrgusmõõtjatega 48 meetrit. Seega saab öelda, et praegu Veriora vallas Ootsipalus kasvav kuusk kõrgusega 48,6 meetrit, on läbi aegade senini Eestis mõõdetud kõige kõrgem puu!

Kaarel Tiganik
metsamees

Ka ühis- maja võib olla kodu

Kaunil jõuluajal mõtleme ikka rohkem oma lähedaste ja kodu peale. Eesti inimestel on enamasti kaks valikut, kas elada individuaalmajas või kortermajas.

Olen oma lapsepõlve ja kooliaastad veetnud nn omas majas, mille Siberist tulnud isa oma kätega ehitas ja milles tänaseni minu pere neli põlvkonda oma puhkust ja mõnusat koosolemist naudib. Viimased kolmkümmend aastat olen elanud aga kortermajas, mille ehitus ja saamislugu on teistest erinev. Selle maja elanikud ei saanud valmis kortereid, vaid pidid alates krohvitud seintest ise omale kodu valmis ehitama. Sellele vaatamata oli 12ne pere kolimisrõõm väga suur.

Elu tegi aga oma otsused: ühine soojust andev katlamaja likvideeriti ja me olime sunnitud ehitama oma küttesüsteemi. Rõõm soojast kodust oli aga üürrike, sest vedelkütte hinnad tõusid ja hakkasime ehitama uut, puidul töötavat katlamaja, mis edukalt tänaseni toimib. Tolleaegne ehituskvaliteet ei olnud eriti kõrge ja vahetasime välja ka maja katuse. Täna oleme ühiste pingutuste tulemusena oma maja soojustanud ja renoveerinud ning tunneme ennast ilusa vallamaja ja noortekeskuse kõrval väga hästi. Kõik need tööd oleme suutnud teha pangalaenu abil, sest kuigi elanikud on aastatega vahetunud, pole meil olnud kunagi ühtegi võlglast. Maja on juhtinud nende aastate jooksul ka väga tublid majavanemad: ehitusjärgsed mured ja haljastuse võttis enda kanda Helmut Adamson, järgmiseks oli suurte raamatupidamiskogemustega ja väga kohusetundlik Helle Peedusoo ja viimaseks energiline ja uuendusmeelne Mirjam Ojasaar. Praegu juhib ühistut kolmeliikmeline juhatus. Tänu ka meie abivalmile ja rõõmsameelsele raamatupidajale Virve Lõhmusele.

Täiesti mõistetav on ka see, et hästitoimivas ühistus tuleb väga paljudele töödele lihtsalt ise või talgukorras käed külge lüüa. Kuigi meie maja kõige vanem elanik on 91 aastane ja noorim 2 aastane, oleme ka ühistegevusega väga palju ära teinud. Seda suurem on aga pärast töörõõm ja tõdemus, et ühismaja kui kodu ei alga korteriuksest vaid ikka välisuksest ja kogu maja ümbrusest. Loodan, et meie kogemus annab julgust tegutsemiseks!

Rõõmsat Jõuluaega kõigile!

Karin Sulg
Korteriühistu Veriora Metsa juhatuse liige

Selles lehenumbris vastab küsimustele Eneken Volkov

Paljude noorte elukutse valik üllatab sageli. Mind üllatas Sinu valik õppida jaapani keelt ja kultuuri. Kust see huvi alguse sai?

Minu huvi jaapani keele vastu sai alguse juba põhikoolis, kui esimest korda internetist animet ehk jaapani stiilis animatsiooni vaatasin ning seda põnevast keelt kuulsin. Hiljem minu huvi selle maa keele ja kultuuri vastu aina kasvas ja kasvas ning hakkasin isegi jaapani keelt iseseisvalt õppima. Minu huvi Aasia kultuuri vastu pole piirdunud ainult Jaapaniga, vaid ka teised Aasia kultuurid tunduvad põnevad, eriti Korea.

Niisiis, üheksanda klassi lõpus, kui tuli hakata valima kuhu gümnaasiumisse minna, vaatasin juba ka ülikoole ning juba siis otsustasin vargsi, et tahan rohkem teada Jaapani kultuurist ning õppida selle maa keelt esmalt just Tallinna Ülikoolis.

Kas Sinu ootused ja lootused on täitunud? Näha ja kogeda midagi teistsugust ja kauget?

No päris kõik ootused ja lootused ei ole veel täitunud! Nimelt pole ma jõudnud veel Jaapanit külastada, kuid see-eest olen tutvunud paljude jaapanlastega, kes on väga sõbralikud ja väga aktiivsed. Lisaks tunnen, et tahan rohkem nii jaapani kui ka korea keelt osata ja arenguruumi on hulgaliselt. Siiski olen palju õppinud ja teada saanud selle päikesemaa keele, kommete ja elu-olu kohta ning jõudnud mõistmisele, et see kauge, meie jaoks eksootiline maa, ei olegi nii palju erinev, kui mulle alguses paistis.

Kus ja kellenä Sa näed ennast kümne aasta pärast?

See on raske küsimus, millele mul hetkel konkreetne vastus puudub, kuid eks mingid lootused ja ootused peas ikka liiguvad. Tahaksin väga töötada valdkonnas, kus saaksin kasutada oma õpitut keeleoskust või jagada teadmisi nende kaugete maade kultuuride kohta. Loomulikult soovin ennast edasi arendada.

Vahetusõpilased, kellega olen saanud heades sõpradeks.

Praegu viibid Sa vahetus-üliõpilasena Lõuna-Koreas. Milline maa see on?

Eesti ja Lõuna-Korea on mitmest küljest väga sarnased. Mõlemad on väikesed riigid. Eestlasele võib see tunduda naljakas, aga korealased ise rõhutavad seda tihti, et elavad väikeses riigis. Millepoolest need kaks riiki veel sarnanevad, on minu arvates tehnoloogiavaldkonna areng ning kasutus mõlemas riigis. Isegi Eesti ja Korea ajalugu on veidi sarnased- oleme väikeste riikidena pidanud kannatama võõra võimu all.

Siiski on kultuuris ka palju erinevusi. Paljudele on ehk teada, et Aasia kultuuris austatakse väga oma vanemaid, üldse vanemaid inimesi, mida on eriti näha Koreas. Siin loeb juba see, kui sa oled kellestki ainult aasta vanem. Esimest korda korealasega kohtudes on tavaliselt üks esimesi küsimusi, kui vana sa oled? Koreas arvutatakse vanust veidi teisiti kui meil. Lapse sündides on ta juba üheaastane ning iga uue aasta alguses lisandub eluaasta, olenemata mil ta täpne sünnipäev on.

Lõuna-Korea inimesed on alguses tagasihoidlikud ja vaos-

hoitud. Peaaegu nagu eestlasedki. Tuttavamaks saades on nad väga sõbralikud ja vastutulelikud. Isegi siis, kui tekib väike keelebarjäär, sest inglise keelt siin nii laialdaselt ei räägita nagu meil, soovitakse igal võimalusel suhelda ja aidata.

Kui palju kohalikud kodus räägivad Põhja-Koreast? Kas Sinu kuuldes seda tehakse? Mida arvatakse Euroopat raputavast pagulaskriisist?

Põhja-Koreast eriti ei räägita. Enne siia tulekut küsiti minult ikka naljaga ja üllatunud häälega, et ega ma ometi Põhja-Koreasse lähe? Lähedased alguses veidi ikka muretsesid, et kus kandis ma elama hakkan, kuna siia saabudes oli meie uudistes päevakorral just kahe Korea vaheline suhete teravamine. Hiljem selgus, et siinne ülikool asub Lõuna-Korea keskel, mitte piiri lähedal. See oli rahustav. Sõbrad ikka tahaksid küll rohkem Põhja-Korea kohta teada saada, paraku sellest tõesti ei räägita. Pagulaskriis ei ole väga teemaks tulnud, kuna Euroopa see jääb Koreast siiski kaugemale. Pärast hiljutisi Pariisis toimunud rünnakuid, on hakatud küll rohkem huvi tundma, kuid selget ettekujutust korealastel pagulaskriisist ei ole.

Mida korealased teadsid Eestist, mis neid on üllatanud?

Koreas vahetusõpilane oles ja veel kohas, kus linnapildis ei ole väga palju välismaalasi (eriti veel lääne nõ eurooplasi), on üks põhilisi küsimusi ikka: „Kust sa pärit oled?“ Vastates, et tulen Eestist, märkan enamasti, kuidas küsijatel nägu mõtlikuks muutub, mõistan, et neil pole aimugi, kus see riik asub. Mõ-

ned teavad seda, et Eesti asub kuskil Euroopas. Mõni üksik teab pisut enamatki, näiteks, et meil on Skype või et meil on palju maitsevaid piima tooteid. Üldjuhul ei teata siiski suurt midagi. Kui seletan küsijale, kus Eesti asub, küsitakse tavaliselt vastu kui külm ja lumine meil ikkagi on.

Käisid meie perenaistele õpetamas jaapani riisileibade ehk sushide tegemist. Mida Sa Korea köögist sooviksid meile õpetada? Mis on Sind üllatanud? Või ehmatanud? Lemmiksöök?

Korea köök võib olla tavalisele eestlasele harjumatu, aga ma soovitaks seda eriti neile, kes armastavad vürtsikat maitset, sest enamus toite on siin väga vürtsikad. Tulise süuga hakkan juba ära harjuma. Mõned üllatused on ka olnud, näiteks, ei uskunud ma, et siin nii palju kaheksajalgude süüakse. Meile võib kummalisena tunduda, et neid süüakse suisa elusalt, eriti just mereäärsetes linnades. Elusalt söömine pole küll nii levinud, aga paljud välismaalased tahavad seda ikkagi siin ära proovida.

Mind üllatas veel see, et siin süüakse isegi kana varbaid ja need pidid väga maitavad ole-

ma, ise pole ma veel neid proovinud, kuid usun, et maitsen ka need ära.

Minu üheks suureks lemmikuks on Korea grill, toitu saab restoranis ise grillida. Grillitud liha pannakse koos erinevate lisanditega (sibul, seened, kastmed jne) kapsalehele ja volditakse kokku ning maitsev suupiste ongi valmis. See ei ole küll midagi väga erilist, aga väga maitsev ning huvitav on just protsess, kuidas seda toitu valmistatakse.

Mida Eestis kõigil mugavam ja lihtsam oleks teha ning õpetada, on *bibimbap*. See koosneb erinevatest meie köögiski kasutuses olevatest komponentidest, millele annab aasiapärase meki *kim* ehk korea stiilis kuivatatud merevetikad ja tšilli pasta. *Bibimbap* on tuntumaid sööke ka väljaspool Koread.

Kas oma järgmise eesmärgi poole oled juba teel?

Minu esmaseks eesmärgiks pärast Koreast naasmist, on ülikool ära lõpetada. Kindlasti tahaksin Jaapanit külastada ning kogeda kõike seda, mida olen raamatutest õppinud ja filmidest näinud.

Küsis:
Enel Liin

Korea grill

Õine linna pilt on alati väga värvikas ja kirev.

Veriora Eideratas Europeadel

Tundub küll, et miks veel suvine lugu, kuid minu Facebooki postitusi ei ole kõigil võimalik lugeda, kuid artiklit küll.

Mis asi see Europeade on? Eoropa riikide festival, kus esinetakse oma rahvaste laulude ja tantsudega. Igale aastal toimub festival erinevas riigis, sel aastal Rootsis Helsingborgis.

Põlvamaalt olime koos Ruusa Reilenderi ja Röpina Nooruslike Naistega.

1222 km läbitud, oma „pesa” koolimaja klassipõrandal sisse seatud, ootasime põnevusega järgmist hommikut.

Esimesel hommikul oli kohe tänavaesinemine, mis oli emotsionaalne ja tantsijad tasemel! Tunda oli rõõmu ja sära. Ilm super hea, sooja 25-30 kraadi ja pilvitu taevast. Linnas, kus meie memmed tantsisid, oli kogu päeva peale esinejaid 12st riigist ja neid kohti oli kogu linnas 16.

Avakontsert Helsingborg Arenal

Enne kontsertide minekut tõid Esta ja Krista meile toidupakid ja nii hakkasime süüa saama igal õhtul. Seekord oli hea kogemus süüa kesklinna puhkealal. Selliseid kõrgete lilledega „lillesaarekesi” oli linnas palju, kus saab puhata, nautida lilleilu ja tunda end mõnusalt.

Kontsert Helsingborg Arenal, kestusega ~4 tundi, oli nii hea ja emotsionaalne, eranditult kõigile väga meeldis. Rahvuslikud eripärad olid lahedad: kastanjetid, kargud, mõõgad, suured-suured puukingad, viinapits tüdrukute pea peal, mis tühjak joodi, alpikellad (mängiti imeilusat muusikat tantsu saatteks), tantsusammud kiired ja väga kiired.

Kõige rohkem oli platsil korraga Eesti tantsijaid. Naisrühmad ja segarühmad eraldi, kes said suure aplausi ja segarühmad lõpetasid kontserdi - see oli võimas! Minitantsupidu eestlaste poolt - panin tähele, et kui eestlased esinema tulid, tekkis vaatajate poolt palju filmijaid.

Rahvastevaheline tantsusimman avapeo lõpus, oli tõeline elamus, tantsisime kõik koos. Lahe oli, kui kõlasid lavalt meie Eesti lood ja lauljateks meie omad eestlased. Lauulu „Pillimehe leib” ajal õppisid teised rahvused meie pealt samme, meie jällegi iirlastelt, belglastelt, itaallastelt nende lugude ajal. Ja meie memmed - jalg kerge, meel rõõmus, olemine reibas.

Teise päeva hommikul oli meil võimalus käia linnas. Liikluskorraldus äärelinnas on

selline - kõnniteed on viidud sõiduteest kaugemale, turvalisuse tagamiseks. Üle teede lähevad jalakäijate sildad ja elamurajoonis on neid päris palju. Otsisime teed kauplusesse ja kõndisime läbi elamurajooni. Autosid ei ole ühegi maja ees, autoga saab sõiduteelt ainult oma garaažiboksi. Ongi selline ala, kus on ainult garaažid ja sealt minnakse jalgsi koju. Majade vahel oleval teel saab liikuda ainult jalgsi ja rattaga. Lapsed mängivad maja ees, mänguväljakul, kus on väga turvaline. Rattad on igapäevane liikumisvahend, mida kohtab tänavapildis väga palju, olemas rattateed ja hoidikud. Võrreldes Eesti linnaga, oli tänavatel autosid vähe.

Mere ääres, teisel pool väina on Taani. Estale mõjus väga emotsionaalselt ja loominguliselt Taani ja Shakespeare lossi nägemine, luges meile väga ilmekalt Hamletit.

Rongkäik

Et rongkäigule saada, oli meil kolmel rühmal tõeline seiklus. Kuna meie bussijuhil oli vaba päev, siis saime asendusbusi. Selgus aga, et see buss oli nii kõrge, et ei saanudki kooli juurde sõita, kuna silla alt ei mahtunud läbi. Pidime jalgsi minema ~ 650 m ja oli juba väga kiire rongkäigule jõudmisega. Pidime üle silla minema teisele poole teed. Selleks, et aga pärast silda sõiduteele saada, olime korraga ühe korterelamu maja taga, kus võõrad ei käi. Üks pere oli väikse lap-

sega õues ja korraga... umbes 40 inimest, omamoodi riides ja kõnnivad ukse eest mööda...

Enne kui rongkäik alata jõudis, laulsime sakslastega „Marinat” ja kui nemad lõpetasid, siis poolakad tahtsid ka meiega laulda, igatahes lõbus ja tõeliselt rahvaid ühendav. Rongkäik oli lahe ja vahva, nautisime väga.

Hämmastas, et rongkäigu ajal toimus linnaliiklus. Rohelise tulega said ratturid ja jalakäijad üle tee, autod sõitsid ning rongkäik seisis.

Lauljate ja pillimängijate kontsert

Enne kontserti mängis Eesti kandleansambel pikalt meeleoluks. Eestlastest esinesid veel setod ja naisansambel. Lahedad etteasted olid ja mis peamine - ühelgi kontserdil ei olnud esinemiste ajal muusikat heliplaadilt, kõik mängiti kohapeal!

Selfero kuningalossi aias esinemine

Loss oli lisaks tantsule ilus elamus. Esta kirjutas kuninglikku külalisteraamatusse Eideratta tervitused. Fantastiline lossiaed, kuhu tahakski jääda!

Eestlased löid peo käima

Eelmist esinejat ei olnud või sai programm varem otsa, kõik tundus väga vaikne, panime Eesti rahvamuusika mängima ja uudistajad hakkasid kogunema. Esinemise ajaks oli pealtvaatajad üksjagu kogunenud, emotsioon nii esinejatele kui ka pealtvaatajatele.

Külastasime Taani veereke

pääl linna Helsingör. Üle väina sõitsime praamiga. Laevaliiklus oli kui autotrass - üks laev läks, teine tuli ja liiklus toimus praamide ja tankerite vahel sujuvalt. Kaugelt vaadates tundus, kas tanker jõuab eest ära, enne kui praam tuleb, aga jäi aega ülegi. Ja võrattu Hamleti loss, kus oli tunda tõelist hamletlikku hõngu. Linnas leidsin maja aastast 1600, savi ja puit ja keskaegne kitsas tänav, kus keskel on äravoolurenn. Sadama juures nägime kahekorruselist rattaparklat, meil on linnades kahekorruselised autoparklad... Meie lahedad memmekesed olid jätkuvalt rõõmsad, ühtehoidvad, energilised ja jätkus jaksu võtta maksimaalselt osa kõikidest võimalustest näha Rootsit ja Taanit.

Lõpukontsert

Enne, kui kontsert sai alata, toimus spontaanne tantsupidu ehk erinevatest rahvustest tantsijad tulid väljakule, vaatasid samme, kuidas teised tantsisid ja pika-pika loo lõppedes oli juba midagi meie tantsupeetoolist - kolm korralikku rivi.

Kui avakontserdi lõpetasid Eesti segarühmad, siis lõpukontserti alustasid naisrühmad - 20 erinevat paika/rahvariiet, lasterühmad ja segarühmad - kõik pälvisid suure-suure aplausi, sest tantsumustrid tulid eestlaslikult ilusad. Rahvas elas väga emotsionaalselt kaasa kõikide lasterühmade ühistantsudele - Pipi

laul ja ABBA Waterloo. See oli tõesti elamus.

Jällegi erinevused: iga riigi maakonnad erinesid tantsudelt, riietuselt ja seegi kord oli huvitavaid tähelepanekuid - lipud, paljajalu, kõrged kontsad, erilisel suured ja lillelised mütsid, kastanjetid... Ja lõpp - kõik, kel soovi, said minna põrandale koos tantsima. Orkester alustas kuulsate ABBA lugudega. See, mis seal toimus oli nii võimas, et sõnades ei ole võimalik seda tunnet väljendada. Kõik me olime kui üks rahvas, mida me tegelikult olemegi, ainult pärit eri paigust, tõeline Euroopa tantsupidu!

Õhtul hilja lahusime Helsingborgist ja küsisin Eideratta rühma liikmetelt, mis oli kõige meeldivam. Kõige enam nimetati omavahelist mõnusat koosolemist, üksteisest hoolimist, sõbralikkust, koostööd, huumorit. Tantsujuhid Esta ja Krista said suured - suured kiidusõnad, nad olid alati olemas ja abis, toetavad, sõbralikud.

Nii mõnigi oli elus esimest korda välismaal, sõbralik Rootsi, turvaline liiklus, reis andis energiat ja rõõmu. Euroopa rahvaste tantsudest ja rahvariietest sai väga hea ülevaate, suurepäraseid ja nauditavad kolm kontserti.

Enda poolt ütleksin, et selle rühma nimi peaks olema Rõõmuratas. Oli tore nädal ja tänan tantsurühma Eideratast sellise ilusa reisielamuse ning võimaluse eest olla kohal fotograafi ja päeva kajastajana.

Ene Tigas

KOOLIUUDISEID

Viluste põhikooli 2015/2016 õppeaasta kooliprojekt „Vahetud väärtused Vilustes“ väärtuseks on „KAUNID KUNSTID KÕNELGU!“ – sümboliks ilu ja positiivsuse sümbol liblikas, kes võlub ja lennutab meid kaunite kunstide radadele.

SEPTEMBER:

4.09. Reipalt koolipinki!

Intsikurmus toimus Põlvamaa koolide õppepäev – aväritus „Reipalt koolipinki!“, kus osalesid ka meie kooli õpilasesinduse liikmed ja huvijuht.

7.-11.09. Spordinädal

Esmaspäeval – tantsuvahetunnid aulas.

Teisipäeval – otsimismäng õues „Märka liblikat!“

Kolmapäeval – otsimismäng koolimajas „Liigu targemaks!“

6. tunni ajal võisteldi klassidevahelises maastikuteatejooksus.

Neljapäeval – meie tähtsündmus „Reipalt koolipinki!“

Päev algas koolikotiteatejooksuga „Tarkus on liigutav“. Järgnes õuesõpe, mis koosnes üheksast kontrollpunktist, kus võtsid klasse vastu politsei, kooliõde, Noorteka juhataja, õpilasesinduse liikmed, raamatukogu juhataja. Päev lõppes juba traditsiooniks saanud võistlusega AASTAJOOKS 2015 – stardis koos kogu koolipere ja joosta tuli 2015 meetrit. Võitis Henry Siilsalu (9.kl).

Reedel – nädala kokkuvõtte aulas. Autasud sai aktiivseimad ja auhindu loositi kõigi osalejate vahel. Üllatusesinejateks olid Põlva tantsuklubi Maarja tantsijad ja treener Reno Olle.

14.09. Kooliprojekti tarkuse-tund

Õpetajate raamatutunni „Paljutähenduslik kunst“ viis läbi raamatukogu juhataja Ene Mähar.

16.09. Sügisnäitus

Vahetundides oli kõigil õpilastel võimalus nii ise meisterdada kui ka uudistada meisterdajaid, kes valmistasid taimeseadeid sügisnäituseks „Lillevaiba mustrid“.

Näitusel osales töödega 24 õpilast. Ühistöid eksponeerisid 2., 3. ja 6. kl. Parimad osalejad sõitsid maakonna laste ja noorte lilleseadajate võistlusele Moostesse. Seal saavutas 1.-4.klassi arvestuses Maritte Arianne Plaado (1. kl) 3. koha ja Röpina aianduskooli preemia, 5.-9.klassi arvestuses Sirelin Ilves (5. kl) zürri eripreemia ja Rainer Luht (7. kl) Röpina aianduskooli eripreemia.

21.09. Looduskaitse rändnäitus

23.09. Maakondlik murdmaateatejooksuvõistlus Vilustes

Meie koolist võistles 12 3-liikmelist võistkonda. Medali said 4 võistkonda: 6.-7. kl tüdrukute võistkond – Eliise Mikko, Rane Arumets, Johanna Siilsalu II koht, 6.-7.klassi poiste võistkond – Ivo Rätsep, Ahto Palmi, Uku Sõrmus – III koht, 8.-9.klassi tüdrukute võistkond – Agnes Nugis, Katri Lang, Kristi Vaino – III koht ja 8.-9.klassi poiste võistkond – Uku Rätsep, Raito Piirisild, Henry Siilsalu – III koht.

RMK õppepäev Karulas (3. ja 7. kl)

Kunstiprojekt „Unistuste koolisöökla“ (3. ja 6.kl)

25.09. Euroopa keelte päev

Koolis oli laat, kus kaubeldi erinevatest riikidest pärit õpilaste endi valmistatud suupistetega. Suupistete juures oli ka tutvustav info nende päritolumaa kohta. Põnevust tõi VilusteVisioon, kus klasse esitasid tuntud eurolugusid läbi aegade. Kuulutasime välja parimad õigekirjaoskajad kõikides meie koolis õpitavates keeltes.

OKTOOBER:

1.10. Koolikontsert

Eesti Kontserdi poolt toimus koolikontsert „Klaveriloomade lood muusikas, sõnas ja pildis“. Esinesid Katri Rebane – pianist, „Klaveriloomade“ muusika autor, Kerstin Hallik –kunstnik, „Klaveriloomade“ raamatute illustraator ja Peeter Rebane – kitarrist, „Klaveriloomade“ lugude arranžeerija.

2.10. Ideenäitus „Leiutame elu paremaks!“

Eesti Teadusagentuuri ideenäitusel „Leiutame elu paremaks!“ olid vahvad ideed õpilasteleutajate riiklikult konkursilt 2008- 2013.a

5.10. Õpetajate päev

9. klass alustas päeva aktusega. Õpetajaid tänati galakontserdil.

9.kl noorte õpetajate poolt anti kolm tundi. Päris õpetajatele viis Ain Piir läbi tunni, kus ta rääkis liblikatest.

7.10. Maakondlik ettelugemisvõistlus Põlvas

9.10. Kooliprojekti fotokonkurss „Märka kaunist loodust!“

14.10. Ettelugemispäev koolis

26.10. Kooliprojekti esitlusnädal

Kunstiprojektide „Minu unistuste koolihoov“ esitlus (6.-9.kl)

NOVEMBER:

31.10-1.11. Noorteühenduse ELO avalaager

2.-6.11. Võru keele nädal

Koolisisel ettelugemispäeval käisid jutte klassides ette lugemas parimad võru keele oskajad. Ette-

lugemispäeval Võru lasteraamatukogus osalesid Rahel Kallivere (1. kl), Veli Hälvin (6. kl) ja Reelika Kärbla (7. kl). Veli Hälvin saavutas väga hea lugeja tiitli. Ettelugemispäevast oli kokkuvõtte ka Vikerradio saates „Vahtsõmbat Võromalt“.

4.10. Kohtumine Tähekiirega

5.11. Noortekonverents Põlvas „Mis vaevab noorte südant?“

9.11. Fotonäitus

10.11. Maakonna rahvastepalli MV (4.-5.kl)

16. 11. Helkur, helkur!?

19. 11. Noortekonverents „Lahe koolipäev“ Tallinnas.

Algklasside teatrietendus

25.11. Jäätmetekke vähendamise nädala - viktoriin Põlvas

26. 11. Maakonna koolinoorte rahvatantsupäev

Konditustamise põhimõtted

Veriora Jahtkonna õppereis Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli

Uued meetodid ja tehnilised võimalused murravad sisse igasse eluvaldkonda. Juba mõnda aega on Veriora jahimehed tundnud, et ainuüksi oma teadmistest ja kogemustest jahinduse ning eriti just jahisaaduste töötlemise alal jääb napiks, tuleb end täiendada.

Seega saigi planeeritud koolituspäev Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli, kus on olemas vastava ala spetsialistid ning kaasaegsetele nõuetele vastav tehnika.

Jahimeeste ühine õppereis toimus 26. septembril 2015. Kibekiirete sügistööde kõrvalt oli leidnud võimaluse koolituspäeval osaleda enamik Veriora jahiseltsi liikmetest, lisaks olid kaasa tulnud mõned noored jahimehed ning jahimeeste elukaaslased.

Reisi peamiseks eesmärgiks oli tutvuda ulukiliha nõuetekohase töötlemisega ja vajaliku tehnikaga ning saada ise praktiliselt kogemusi õppejõud Eve Klettenberg käe all. Eve Klettenberg selgus hilisemalt, on ka ise Vilustest pärit. Koolitus õppetööstuses kestis kokku neli tundi, selle aja jooksul saime uusi teadmisi ulukiliha töötlemisest algusest kuni lõpuni – alustades liha jahutamist, konditustamisest, säilitamisest, erinevate lihatoodete (sh vorst, sink, konserv) tegemiseni. Saime ka ise teha grillvorsti ning planeerime seda jahiseltsi jõulupeol degusteerida. Koolituse lõppedes said osalejad ka sertifikaadi lihatöötlemise alal. Õppejõule kinkisime Wiera küünlakojast soetatud nägusad ja meeldiva lõhnaga küünlad.

Teel Olustverre külastasime jahipealik Urmas Kuke eestvõttel Kõlleste ja Kanepi jahtkonna jahimaju. Oleme ise Veriora jahimaja renoveerimas ning head ideed ja kasulikud kogemused kuluvad seejuures marjaks ära. Kõlleste jahimaja „Häätaru seltsimaja“ on uus ja kenasti väljaehitatud. Jahimajas on kaasaegsed võimalused jahisaaki töödelda, korraldada koosviibimisi (olemas kööginurk ja saun) kui ka vajadusel sinna ööbima jääda. Silma jäi eeskujulik kord ja puhtus.

Kanepi jahimajas oli esiplaanil maja intensiivne kasutamine. Jahimehed käisid ja toimetasid juba selle tunni jooksul, kui meie seltskond kohal viibis. Maja asukoht ja projekt olid jahimaja jaoks ideaalsed, samas oli vajaka lõplik viimistlus.

Päev kujunes sisutihedaks ja informatsioonirohkeks. Koju naastes olid kõik jahimehed saanud uusi teadmisi ja mõtteid, et edaspidi veelgi tõhusamalt toimetada.

Koolituspäev sai võimalikuks tänu Sise-ministeeriumi ja Kodanikuühiskonna Sihtkapitali poolt rahastatava „Kohaliku Omaalgatuse Programmile“, mille raames oli MTÜ Veriora Jahtkond saanud sihtotstarbelise toetuse projekti „Õppereis Viljandimaale“ läbiviimiseks.

Alo Rull
MTÜ Veriora Jahtkond

Kursuse juhendaja Eve Kleteneberg õpetab tegema grillvorsti.

Leevil asjalik tööots Helkurpoisile

Kes ei teaks, et pimedaja elukindlustuseks on helkur, aga ikka juhtub, et liiklusõnnetusse sattunud kahjuks see puudub. Leevil toimus 26. novembril 2015 kodanikupäeva üritus „Helkuriga sõbraks“. Kõik osalejad ehtisid Helkurpoissi, käisid helkurikõnnil ja võitsid ohutuseemalises viktoriinis väärt auhinda.

Juba suvel võis Leevi küla keskel näha Viljandi Ugalast näiteringile Pungad toodud omapärast kuju, mis reklaamis külapäeva. Siiani oli reklaamimees aga töötanud ja nüüd sai ta uuesti samas kohas ametisse – seekord Helkurpoisiks. Üritusele kogunes kenake hulk osalejaid – täpsemalt 32. Selleks, et tuletada mõeldajatele meelde helkurite vajalikkust, ehiti Helkurpoiss helkurite ja helkurribadega. Loodame, et Helkurpoiss jätkub tööd kogu talve ja soovijatel on võimalik helkuriga sõbraks saada ja ennast hästi nähtavaks teha. Pikas ravis suunduti helkurikõnnile, et veenduda, kui kaugele on nähtav nii helkuriga kui ilma selleta

kõndiv jalakäija. Oma silmaga nähtud, kui oluline on helkuriga varustatus, mindi rahvamaja ohutuseemalisele viktoriinile. Võitjad said auhindadeks elektrilisi vilkuvaid helkureid ja taskulampe, mis laste silmad särada panid. Aina ja Eda juhendamisel valmistati toredaid jõuluehteid, et ka kuusepuu jõulude ajal säraks. Koos maitesid hästi kuum tee ja Lõuna Pagarite kaa-peleib, mille kohta keegi ütles, et te-

ma muidu leiba ei söö, aga see oli küll hea. Kodanikupäeva ürituse „Helkuriga sõbraks“ korraldas Lõuna Prefektuur, Leevil olid korraldajateks abipolitseinikud Riho Luht ja Urmas Kukk ning MTÜ Võhanduveere liige Karmen Kukk. Toetajad olid MTÜ Võhanduveere, Veriora Valla Kultuur, Lõuna Pagarid, Kaguserv ja Espak Põlva.

Aasa Liiv
MTÜ Võhanduveere

HEA EESKUJU AGNES NUGIS

Agnesega sain mina tuttavaks sel suvel läbi hädajuhtumi. Tegelen loomakaitse valdkonnaga ja õnnestus tänavalt päästa kassi koos 11 pojaga. Agnes oli see tüdruk, kes kõhkluseta teatas, et tema pakub hoiukodu ja hoolitseb nende eest, kuni nad on piisavalt terved ja vanad, et uude kodusse minna.

Agnes hoolitses kõigi 12 kassi tervise eest suurima tähelepanuga. Algselt vajasid kiisud igapäevaselt ravimeid, pojad vajasid lisatoitmist, kuna emal polnud piisavalt piima sellise karja jaoks. Ta sotsialiseeris kasse, kuna tänaval sündinud loomad ei ole tihti peale kohe inimesesõbrad, nad vajavad pidevalt hoolitsust ja inimese poolset tegelemist, õppida inimest tundma ja mõistma, et vähemalt see antud inimene, on hea. Tihti peale on hoiukodudes raskusi, et kasvata üles 1-2 looma, nii suure perekonna eest tunnevad aukartust ka kõige aktiivsemad ja kogenumad hoiukodud.

Sellise karja eest hoolitsemine nõuab väga palju tahtmist ja head soovi, mida ma ei uskunud esiti olevat nii noores, tol hetkel kõigest 15 aastases neius,

kuid ta üllatas mind väga positiivselt. Agnesel on endal kodus palju loomi, kelle eest ta hoolitseb, kuid see ei tähendanud, et ta oma hoiulastest vähem hooliks.

Lisaks loomade abistamisele lõi Agnes kaasa ka Toidupanga tegemistes sel sügisel.

Agnes on pärit suurperest, tal on nimega 9 õde – venda, tänu kellele ta on juba mitmekordne tädi. Kui aga tema suudab kõigile oma väikestele sugulas-

tele õpetada pooltki oma kaastundest ja hoolivast, teisi arvestavast suhtumisest, on meil võimalik luua oluliselt sallivam ja hoolivam uus generatsioon.

Agnes tõestas mulle, et vaatamata oma noorusele, on temas rohkem südikust ja tahtmist kui enamikes täiskasvanutes. Kui meie noorte hulgas on sellised inimesed, nagu on Agnes, julgen öelda, et Maailmal on veel lootust!

Olen Agneselt õppinud, et inimesi ei tasu hinnata ainult vanuse põhjal. Kuigi olen ise ka noor inimene, on tänu viimase aja kogemustele olnud arvamus kooliealistest pigem ettevaatlik ja kohati negatiivne. Kui aga Agnes mu ellu tuiskas mõistsin, et üldistan liigselt ja headus ei ole kadunud. Tänu temale õnnestus meil päästa 12 kassi tänavatelt, tänaseks on enamik kiisusid oma kodudes, kõigest ema ja 2 poega otsivad kodu.

Agnes on neiu, kes vaatamata sellele, et tal on endal raske või palju teha, leiab alati ruumi oma südames, et abistada nõrgemaid. Agnes on hea eeskuju!

Agnese esitas Hea Eeskuju konkursile tema sõbranna Helli Laodsmann.

Targa Vanema tunnustus

Siseministeriumi teavituseprogrammi Tark Vanem eesmärk on innustada lapsevanemaid oma rolli ja seisukohtade üle mõtlema ning parandama oma oskusi lastega suhtlemisel. Kampaania on suunatud algklasside õpilaste vanematele, sest just selles vanuses lastega on parim aeg uimastitarvitamise tagajärgedest rääkimiseks ning sotsiaalsete oskuste arendamiseks.

Teavituseprogrammi keskmes on veebiportaal www.tarkvanem.ee, mis pakub põhjalikku teavet erineva-

te kasvatusstiilide kohta, võimalust kogu aasta vältel erinevatel teemadel oma vanemlike oskusi testida ning ekspertidelt nõu küsida.

2015. aasta kevadel said Eesti lapsevanemad oma kasvatusalaseid teadmised proovile panna. Targa Vanema konkursil tuli lahendada probleeme ja analüüsida kirjeldatud olukordi. Testiti, kuidas vanemad oskavad oma lastega alkoholi tarbimise teemadel rääkida ning arukaid kokkuleppeid sõlmida. Kokku kontrollis veebiportaal testis oma teadmisi rohkem kui

30 000 vastajat üle Eesti, kelle hulgas meie kooli õpilaste vanemad saavutasid parima tulemuse terves maakonnas. Tunnustuseks saadeti kooli siseminister Hanno Pevkuri allkirjastatud tänukiri. Oleme uhked, et meie lapsevanemad on eeskujuks oma lastele ja ka teistele Eesti lapsevanematele ja koolidele. Soovime teile edaspidiseks kindlat meelt, mõistlikke otsuseid ning rohkelt lastega ühiselt veedetud ilusaid hetki.

Karin Sulg
Viluste Põhikooli direktor

Kui siht on silme ees, siis iga pööre õpetab ja suunab meid

Novembri keskel istusid noored bussi, et sõita Nordea Kontserdimajja, kus toimus inspireeriv noortekonverents Lahe Koolipäev. Ega tegelikult ükski noor ei teadnud, mis eesmärgiga ta bussi istus, kuid kindlasti olid nad päeva lõpuks enda tuleviku eesmärgid paika seadnud. Verioralt käisid seal 9 noort, kooli huvijuht ja valla noorsootöötaja.

Traditsiooniks saanud üleeestiline noortekonverents toob kooliealisteni mitmeid kuulsaid inimesi. Iga oma ameti kuulsus räägib oma loo – mis oli tema elus see pöördepunkt, kust nad said sinna, kus nad praegu on ning milline oli see teekond. Päev oli täis emotsioone ja üllatusi.

Esinejaid oli mitmeid: muusik, näitleja, sportlane, teadlane, välisminister, suurettevõtjad, õppejõud, riigikogu liige ja teleaatejuht. Neil kõigil olid oma lood, erinevad kogemused ja vaatenurgad.

Mis paneb minu sisekellad helisema ja silmad särada? Mõtlemist oli kõigile, kuid paljud noored kirjutasid tagasisidelehele mõtte, mida olid nad kuulnud Liina ja Vahur Kersnalt: „Tee kõiki oma otsuseid ise, sa võid teisi ka kuulata ning neile naerata, kuid sina oled see, kes langetab otsuseid elus.“

„Unistamine on nagu mõtlemine milleski, mida sul justkui ei ole,“ ütles Mart Müürisepp, näitleja, kes oma vahva nukuteatri tükiga tõi kõigi palgeile naerupisaraid. Lisaks sellele süstisid noortele teotahet Erika Kirpu, Peeter ja Priit Rebane, Marina Kaljurand, Sergei Drõgin, Jaan Aru.

Päev ei lõppenud ainult äsja mainitud inimeste pöördpunktidega. Toimus Hea Eeskuju konkursi tseremoonia. On hea meel näha, et ka meie koolist ning ka maakonnast oli kandidaate. Viluste põhikoolist pälvis tunnustuse Agnes Nugis, kes paistis silma, hoolides loomadest ja enda väikestest sugulastest. Agnest premeeriti Rootsi kruisiga, paljude erinevate kinkekaartide ja väljasõitudega. Hea Eeskuju tiitli pälvisid kaks Tartu tüdrukut Merili Ginter ja Triin Karis – energiat ja entusiasmiga täis tüdrukut, kes tegid Tartu Laste Turvakodule jõulukinke ning heategevusprojekti „Väike panus, suur mõju“, kus kogusid raha diabeeti põdevatele noortele. Neis on miski, mis paneb kõiki nende poole austuse ja lugupidamisega vaatama. Tänu täheks esines Jüri Pootsmann.

Lahe Koolipäev 2015 programmijuht Toomas Laigu ütles: „Meie kõigi elu on täis pöördpunkte, kus ühel hetkel avanevad aknad, teisel hetkel sulguvad uked. Vahest tulebki siseneda akna kaudu, et oma unistusteni jõuda.“

Kairi Parson
Viluste põhikool
9. klass

Hetk isadepäeva peolt

Politsei külaskäik

Kohtumine Valge Tähekiirega

Jõulutervitusi lasteaiast

*On jõulukuu küünaldes
lootust ja soove,
on tilluke säde me silmade sees,
on tulede sära
ja ootuste rõõme,
on armastust
andestust südame sees.*

Kätte on jõudnud taas aasta kõige imelisem aeg, oleme süüdanud oma kodudes adventi-küünlad. Jõulud oma imelises ootuses ja rahus kingivad meile hetki olla koos oma lähedaste ja kallitega. Kodusid täidab piparkoogilõhn ja küünalde sära ning kuusk meie toas on paljudeks päevadeks otsekui üheks tähtsaks külaliseks.

- Koos kooliga alustasime uut õppeaastat piduliku aktusega.
- Seenenädal Õnnetriinu rühmas.
- Keskkonnaameti rändnäitus „Hoiu mida armastad”. Lastel oli palju põnevat vaadata, uurida ja sai loodusteemalisi mängida.
- Teemanädal „Tervislik sügis” ja „nunnude” näitus Õnneseene rühmas.
- Külastasime Põlva Kultuurikeskuses teatrietendust „Kessu”.
- Lasteaias Meelelahutaja teater õpetliku looga „Puhh ja sõbrad”.
- Lastevanematele õhtupoolik koos Heli Salf’ga „Kuidas hoida ennast ja oma last”. Aitäh Helile heade soovitude ja nõuannete eest!
- Õnneseene rühma perepiknik koos Taevaskoja matkara ja läbimisega. Aitäh Ottomari emme Kristerile ja issi Matile abi eest ürituse läbiviimisel.
- Tähistasime õpetajate päev.

- Turvalisuse ja tuleohutuse nädal ning evakuatsiooniõppus.
- Teemanädal „Lamba lugu” Õnneseene rühmas. Koos Heidi emme Külliga pügati lamba nahka, kraasiti villa, kedrati, vilditi pallikesi, keriti lõnga ning räägiti veel palju huvitavaid. Aitäh Külli, et leidsid kolmel hommikupoolikul aega lastega tegevusi läbi viia.
- Lemmikloomade nädalal tutvusime kilpkonna, merisea ja võistluskoer Emmaga. Aitäh emmedele Kersti, Raili ja Birgit!
- Teemanädal „Kõik liblikatest” – Heidi issi Ain rääkis kaasahaaravalt liblikatest ning üheskoos vaadati imelisi fotosid nendest. Aitäh!
- Õnnetriinu rühmas võro keele nädal. Nädala jooksul tehti palju põnevat. Koos Heidi emme Külliga vilditi seepi, koos Reeda ja keeletesä tsirgu Viidoga valmistati suupisteid ja salatit ning õpiti lauaktmist ja käitumist lauas.
- Lasteaeda külastas Marko Kaldur ja lumivalge samojedi koer Valge Tähekiir. Marko Kaldur, Tähekiire peremees on rändur ja reisikirjanik, kes seigelnud paljudes põnevates paikades nii üksi, sõprade kui ka Tähekiirega. Marko pajatas lastele põnevaid lugusid Tähekiire erakordsetest seiklustest (www.tahekiir.blogspot.com).
- Õnnetriinu rühm külastas Võru Kreuzwaldi Muuseumi.
- Isadepäeva tähistamine - laste kontsert ja omavalmistatud kingitused isadele.
- Õnneseene rühmas käis külas Raneli issi Raul, kes on ka jahi-

mees. Ta rääkis lastele metsloomade elust talvel, nende toitmistest ja paljust muust huvitavast ning näitas metsakameraga filmitud klippe loomadest söögikohtadel. Klippidel võis näha rebast, metssigu koos poegade, põtru, kitsesid, mäkra ja isegi koera ja kassi. Lapsed tutvusid ka jahimehe varustusega. Aitäh Raulile põneva hommikupooliku eest!

- Osalesime Päästeameti tuleohutusosalases koolitusprogrammis „Tulest targem”. Päästjad ja päästeala ennetustöötaja Merili Liivoja arutasid lastega tulekahju tunnustest, põlevmaterjalidest ruumis, tekkepõhjustest, käitumisest tulekahju korral, suitsuanduri vajalikkusest. Lapsed tutvusid täisvarustuses päästjaga ning päästeauto ja selle peal oleva tehnikaga. Kohal oli ka päästekoer Nublu alias Maarika, kes jagas lastele kommi.
- Vaatasime Põlvas Goltsman Balett esitluses muinasjutulist tantsuetendust „Kuu Poiss”.
- Õnnetriinu rühmas külas Terje Lillmaa pupiteater.
- Teemanädal „Pime hilissügis” Õnneseene rühmas. Külas noorsoopolitseinik Silja Usin ning Annemai ja Toomase issi abipolitseinik Rudolf. Koos lastega vesteldi liiklemisest tänaval, helkuri vajalikkusest, miks peab kandma kiivrit- tehti ka katse. Tutvuti politseiautoga, iga laps sai endale helkuri ja komme.
- Õnneseene rühma külaskäik Eliise koju - issi Andruse hobiga tutvuma. Andruse hobiks on vanaaja esemete ja militaar-se varustuse kogumine. Jäl-

le põnev elamus lastele, aitäh Andrus ja Kersti!

- Teater lasteaias „Metsakoll ja Linnatroll”.
- Mardi- ja kadripäeva tähistamine, arutasime lastega vanarahva kombeid ja kuidas tänapäeval kadris käia. Õnnetriinu rühma lapsed käisid katri jooksmas.
- Õnneseene rühm osaleb Eesti Ornitoloogiaühingu linnuõppeprogrammis „Talvised aialinnud ja nende toitmine”. Õppeprogrammis tutvustatakse tavalisemaid talvel esinevaid aialinde, räägitakse miks, milled ja kuidas toita linde ja kuidas lindude heaolu parandada. Tutvustatakse erinevaid linnu-maja tüüpe. Vaadatakse õppe-filmi lindudest ja vaadeldakse õues aialinde.
- Advendihommikud rühmades, räägime jõuludest ja jõulukommetest.
- Õnnetriinu rühmas külas keeletesä päkätsid (päkapi-kud) koos Terje Lillmaa pupiteatriga.
- Õnnetriinu rühma lapsed sõidavad koos vanematega Mõniste päkapikumaale. Koos päkapikkudega lustitakse suitsusaunas, kus on koos hulk muinasjututegelasi, metsloomi ja saunaelanikke, kes seekord räägivad ehtsas võru keeles. Kuigi päkapikusaunas saab käia viltide ja kasukaga, saavad keha ja hing puhtaks.
- Rakvere teatri etendus „Lumehelbeke” – kaunis ja ehe muinasjutt Külmetaadist ja tema tütre Lumehelbekesest.
- Õnneseene rühma lapsed sõidavad Seto jõulumaale Lüübnitsasse. Koos päkapikkudega

meisterdatakse, joonistatakse, mängitakse ja lauldakse. Lapsed saavad sõita Jõuluvana tak-soga ja kohtuda Jõuluvana endaga.

Esimesest adventist saati on lasteaed signat-saginat täis. Nobenäpud värvivad, lõikavad, kleeбивad, meisterdavad ning tubli töö tulemusena hakkavad päev-päevalt kauni-maks ja jõuluhõngulisemaks muutuma rühmaruumid ja koridorid.

Muidugi õpitakse laule, luuletusi ja tantse, millest põimitakse kokku kena jõululavastus. Õnneseene rühma õpetajad Anneli, Karin ja Annika õmblevad ja korrastavad esinemiskostüüme. Koos õpetaja Tiina ja Urvega õpitakse võrokeelset jõululuuletust, Heli juhendamisel saavad lastel selgeks laulud ja Maarika hoolitseb selle eest, et puhtus ja kord majas oleks.

Täna kõiki lapsevanemaid, vallavalitsust ja koostööpartnereid heade soovide, mõtete ja ideede eest. Täna aktiivseid lapsevanemaid erinevate tegemiste läbiviimisel ja toetamisel.

Soovin kõigile rahulikke ja koduseid jõule ning kordaminekuid teie ettevõtmistes uuel aastal.

*Ikka peab olema kindel,
et ilusaim aeg on veel ees,
et sisukaim sõnum on varjul
just Sinu enese sees...*

Reet Aasma
lasteaija direktor

Heidi emmega seebi viltimine

Võro keele nädala söögitegemine

Päästeameti külaskäik

Abivahendite süsteemi korraldus

Alates 01.01.2016 muutub põhjalikult sotsiaalvaldkonna abivahendite teenuse korraldus, muutes teenuse inimesele kättesaadavamaks ning asjaajamise kiiremaks.

Isikliku abivahendi kaart

Alates 1. jaanuarist 2016 võtab uute isikliku abivahendi kaardi taotlusi vastu Sotsiaalkindlustusamet (edaspidi SKA). Samuti hakkab Sotsiaalkindlustusamet vajadusel väljastama kaardi duplikaate.

Kaardi või duplikaadi taotlemiseks tuleb esitada Sotsiaalkindlustusametile vastav taotlus e-posti või posti teel või pöörduda SKA klienditeenindusse. Taotluse vorm on leitav SKA kodulehelt (rubriik: blanketid). Klienditeeninduste asukohad ning lahtiolekuajad leiab SKA kodulehelt www.sotsiaalkindlustusamet.ee.

Abivahendi saamiseks, mis ei ole otseselt seotud inimese töötamisega töökohal, peab inimesel olema õigustatud, arstitõend või rehabilitatsiooniplaan ning kehtiv isikliku abivahendi kaart (edaspidi IAK).

Õigustatud isik on:

- kuni 18-a laps;
- kuni 18-a puudega laps;
- 18 – 63-a tööealine isik, kellel on tuvastatud töövõime kaotus 40 % või enam;
- 18-a ja vanem puudega isik enesehoolde- ja kaitseabivahendite ostuks;
- alates 18-a tööealine isik, kellel on tuvastatud osaline töövõime või töövõime puudumine;
- 63-a ja vanem vanaduspensioniealine isik;
- rinnaproteesi ostmiseks;
- isik, kellel on tuvastatud kuulmislangus alates 30 detsibellist, kuulmisabivahendite ja heli ülekandesüsteemide ostmiseks;
- silmaproteesi ostmiseks.

Uue IAK saamiseks peab kaardi taotlejal olema:

- kehtiv arstitõend või rehabilitatsiooniplaan, kus on märgitud abivahendi vajadus ISO-koodi täpsusega (enne 01.01.2016 väljastatud tõendil või rehabilitatsiooniplaanil peab olema abivahendi nimetus või kirjeldus);
- välismaal õppiva 18-26-a isiku puhul ka koolitõend;
- klienditeeninduses kaardi taotlemisel isikut tõendav dokument.

Kehtiva IAK omanik pöördub abivahendi saamiseks otse abivahendeid müüva või üüriva ettevõtte poole. Alates 2016. aastast ei ole maakondlikke piiranguid abivahendeid müüva või üüriva ettevõtte valimisel. Abivahendi saamiseks on inimesele õigus pöörduda enda poolt valitud abivahendeid pakkuva ettevõtte poole, kellega SKA on sõlminud lepingud. Info ettevõtetest on kättesaadav SKA kodulehel alates 01.01.2016.

Järjekorrad

Kui konkreetse abivahendi eelarve on lõppenud, on võimalik ennast ettevõttes suulise soovivaaldu alusel järjekorda lisada. Järjekorra saabumisel saadab SKA isikule posti teel järjekorra saabumise teate. Isik peab järjekorra teate saamisel **60 päeva jooksul** pöörduma endale sobiva abivahendit pakkuva ettevõtte poole ning võtma kaasa:

- saadud järjekorra teate,
- isikut tõendava dokumendi,
- isikliku abivahendi kaardi,

10. KÜLAPILLIMEESTE PÄEV

12. märtsil 2016 kell 18 Veriora rahvamajas (Viluste PK)

Kavas on:
❖ *Rahvamuusikute kontsert*
❖ *Simman*

Üritust toetab: Kohaliku Omaalgatuse Programm

TÄNUGA MÕTLEME TEILE:

VIIGI ROGER
VENA SÄLMUS
VILJA KOHLER
LIIVI JÕGEVÄ
VALLO JÕKS
PIRET KISS
REIMO SÕUKAND
ENE SAAREMÄE
AITA LIIN

SOOVIME RAHULIKKU AASTA LÕPPU, IKKA SÄRA SILMADESSE, ARMASTUST SÜDAMESSE NING TUGEVIK TÄRVIK KÕIGILE!

KAIRE LEIKIN
AVE PAJU

Info Veriora valla eakatele

Esimene eakate mälu treeningu tund saab toimuma Veriora valla päevakeskuses 26.01.2016 kell 17.00. Treeningut viivad läbi Kaire Leikin ja Aina Olle. Kuulutused paneme üles paar nädalat enne treeningu algust, jälgige infot!

Vanusega muutub viletsamaks lühiajalise mälu töö. Lisaks, mis pole kellelegi uudis, on vanemate inimeste liikumine, mõtlemine, kõnelemine, otsustamine aeglasemad, kui need olid noorena. Kõik protsessid, mida juhib aju, vanuse kasvades aeglustuvad. Raken-dades meeldejätmise ja õppimise tehnikaid, aitame infot jõuda lühimälu pikaajalisse mälu ning sellega anname endale võimaluse aktiveerida aju senikasutamata osasid. Aktiivsena hoitud mälu aitab tõsta inimese elukvaliteeti ning vastu seista paratamatute haiguste laastamistööle. Ja see kõik on tegelikult väga lihtne ja mänguline. Armas eakas, tule ise ja võta sõber kaasa. Ootame rõõmuga!

Swedbank

Swedbank Verioral

Sularaha väljamakse poest:

Veriora A ja O

Jaama 25, Veriora, Põlvamaa

Finantsteenuseid pakub Swedbank AS ja finantsteenuste tingimustega saate tutvuda www.swedbank.ee.
Lisainfot panga teenuste kohta saate 24h nõustamiskeskuse telefonilt 6 310 310.

13. detsembril kell 10:00

Viluste koolimajas

JÕULULAAT

Isetegevuslaste ja muusikute kontsert kell 11:00

ÕNNELOOS

HEATEGEVUSNURGAKE

MÕTTEKOJA KOHVIK

AVATUD JÕULUVANA KONTOR

LAIAS VALIKUS KÄSITÖÖD

KODUSEST KELDRIK

TALUTOOTED

KODUSED SÕÖGID-JOOGID

EHTED, KOSMEETIKA

SUUR VALIK RAAMATUID

Tule naudi kontserti ja osta jõulukingid!

Korraldab Veriora Mõttekoda. Oodatud on müüjad, info tel 5255982 (Ene Tigas).

Täname Veriora Valla Kultuuri ja Viluste Põhikooli

UUED VALLAKODANIKUD:

Helyssa Lukomets 12.10.2015

Brianna Harkmann 19.10.2015

Sten Hainsoo 21.10.2015

Soovime õnne vanematele!

Jõulupidu Leevi rahvamajas

laupäeval, 19. detsembril kell 20.00

- Jõuluütlendus Leevi näiteringilt Pungad
 - Tantsuks ansambel NightShift
- Pilet broneerides 5 ja kohapeal 7 eurot
Info ja broneerimine tel: 5257864

Aastalõupidu Veriora rahvamajas

laupäeval, 26. detsembril kell 19.00

- Pidulik aastalõputervitus ja Veriora valla parimate tunnustamine
- Õhtujuht Meelis Sarv
- Tantsuks ansambel Duo Catarsis
- DJ BoBo

Pilet 10 eurot, saadaval 14.-18. detsember
Veriora vallavalitsuse kassast

Eakate uusaastapidu Veriora rahvamajas

pühapäeval, 10. jaanuaril kell 13.00

- Etendus
- Muusikat ja nalja ansambli Vana Arm
- Teelaud

Tasuta

LANGETAME PEA:**Silja Kuusik**

15.08.2015

Jaanus Jõks

06.09.2015

Endla Kontkar

23.10.2015

Virve-Johanna Kõosaar

25.10.2015

Ellen Kostabi

04.11.2015

ÕNNITLEME:**95****Linda Valge**

06.12.1920

Aive Villak

28.10.1935

Alle Labe

02.12.1935

92**Aino-Regina****Sokolova**

18.10.1923

75**Elmi Vanner**

17.10.1940

91**Marta Sareal**

16.11.1924

Mait Kask

28.10.1940

70**Liidia Kaljula**

21.11.1924

Jüri Zernant

04.12.1945

90**Koidula Kuljus**

15.10.1925

Helve Salf

25.12.1945

80**Veera Jefremova**

04.10.1935

**Viluste Põhikooli
jõulupidu 21. detsember
kell 18**

**Lasteaia jõulupidu
22. detsember kell 16**

**NB! Jõuluvana
jagab ainult
vallapoolseid
jõlupakke!**

Toimetus: Maarja Sõukand, maarja@veriora.ee
Toimetaja kontakttelefon: 795 8333

Tehniline teostus: Kalurileht
Tel. 5649 5252.

www.kalurileht1.ee, e-post: kalurileht@gmail.com